



Stortinget har sagt sitt – i denne omgang

Tannhelsetjenesten i Norge har vært oppe til bred diskusjon i Stortinget. Det er ikke noe som skjer hver dag. Det var derfor en liten begivenhet da St.meld. nr. 35 (2006–2007) Tilgjengelighet, kompetanse og sosial utjevning. Framtidens tannhelsetjeneste ble debattert fredag den 7. mars. Til saken forelå også innstillingen fra helse- og omsorgskomiteen, og som ventet fikk flertallet gjennomslag for sine standpunkter. De viktigste forslagene har NTF gitt sin tilslutning til. Ikke alle var enige om alt, men det er naturlig at de partiene som ikke representerer regjeringen, har ulike ambisjoner når en stortingsmelding behandles. Etter hvert starter arbeidet med en ny tannhelsetjenestelov. Og så blir det spennende å se når statsbudsjettene kommer i årene framover, om det virkelig er politisk vilje til satsing.

NTF har fulgt prosessene tett fra utredningsarbeidet i forkant av NOU nr. 11 i 2005 og helt frem til den endelige behandlingen av tannhelsemeldingen i Stortinget. Bak dette arbeidet ligger en betydelig innsats. Det er derfor på sin plass å rette en takk til både tillitsvalgte og administrasjon for arbeidet som er utført. Vi er fornøyd med resultatet så langt. Så vil vi oppleve at vi i fortsettelsen mer får rollen som pådriver og «vaktbikkje». Stortingets vedtak betyr at vi må diskutere prioriteringer og finansieringsmåter også i fremtiden. For vedtakene er så langt ikke veldig konkrete på opptrappingstempo og finansiering.

Forvaltningsansvaret blir som ventet lagt til fylkeskommunene. Regionreformen ble for mange en skuffelse. I våre høringsmøter støttet vi forslagene om å legge forvaltningen til regionene/fylkene, fordi vi forventet en regionreform. Først var det snakk om fem regioner, så ble antallet gradvis

utvidet, og nå er forslaget å beholde fylkeskommunene slik de er i dag. Våre synspunkter bygde på antagelsen om at en regionreform også ville innebære en ny giv i tannhelsetjenesten, og at en ny inndeling i seg selv kunne være et løft.

Om vi på grunn av dette skal føle oss lurte, er jeg usikker på. Men hvis vi hadde visst utfallet, kunne ha vi fått en debatt om forvaltningen bygd på andre premisser. Da ville både en statlig direktoratmodell og en kommunal modell vært mer aktuelle alternativer. Vi får sikkert anledning til å ta denne debatten på nytt, for det er liten grunn til å tro at fylkeskommune er fredet for alltid. I denne sammenhengen er det interessant å merke seg at Fremskrittspartiet gikk lengre enn de andre partiene i stortingsbehandlingen.

FrP vil ha en annen tannhelsepolitikk. De ønsker at finansieringen av Den offentlige tannhelsetjenesten skal være et statlig ansvar gjennom NAV, som i samarbeid med Tannlegeforeningen må inngå avtaler om takster og refusjoner. Kommunene bør få ansvar for oppfølging av tannhelsetjenesten. Den offentlige tannhelsetjenesten overføres til kommunalt ansvarsområde, skriver Fremskrittspartiet i komitéinnstillingen til Stortinget. Kommunene skal følge opp ansvaret og ivaretar brukernes rettigheter. Det offentlige tannhelsetilbudet avskaffes i sin nåværende form og overlates til avtaler mellom NAV og private tannleger etter anbudsprinsippet basert på honorartakster og stykkpris. Alt ifølge Fremskrittspartiets medlemmer i Helse- og omsorgskomiteen.

Hvis jeg forstår saken rett, mener altså Fremskrittspartiet at vi bare skal ha privat tannhelsetjeneste her i landet. Både mor, svigermor og småbarn skal settes ut på anbud. Dette er en helt annen løsning enn den NTF står for.

Jeg må si jeg undres over om tannhelsetjenesten er så dårlig i dag at det faktisk er nødvendig med så radikale – og etter min oppfatning eksperimentelle – løsninger. Dagens system kan i store trekk føres tilbake til mellomkrigstidens første år, og vi har i hele etterkrigstiden maktet å gi befolkningen et tilnærmet likeverdig tilbud uansett bosted. Tannhelsetjenesten har i sin nåværende form på mange måter vært en suksesshistorie.

Selvsagt er ikke alt like bra. NTF er helt på linje med Stortinget om hva som er de største utfordringene. Medlemmene i Helse- og omsorgskomiteen er opptatt av tannhelsetilbudet til de hjemmeboende eldre og de som er i institusjon. Jeg tror ikke dette problemet kan løses bare med å legge slike tjenester på anbud. Til det er tannlegene for sentraliserte. Tre fylkeskommuner har gjennom det såkalte FUTT-prosjektet vist at det er mulig å gjøre noe, men det krever stor innsats fra mange parter. Det vil kommunene sikkert kunne løse like bra som fylkeskommunene, men kan de løse oppgavene bedre? Skal alle kommuner tilby tannhelsetjenester hver for seg, vil mange få store utfordringer med å bygge opp en slik tjeneste.

Tannhelse kan bli et hett tema i valgkampen i 2009. Et klart politisk flertall vil bygge på eksisterende organisering. Men landets nest største parti fremmer altså synspunkter som går i en helt annen retning. Da må vi forberede oss godt på den debatten som vil komme, både eksternt og internt. Det skal vi gjøre.

Grunnlovstykket